

Ilomantsin kunnan talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023 – 2024

Kunnanhallitus 22.11.2021 § 175
Kunnanvaltuusto 29.11.2021 §

Sisällysluettelo

1	Ilomantsin kunnan visio ja strategian painopistealueet	3
2	Toimintaympäristö.....	4
2.1	Väestö	4
2.2	Elinvoima ja työllisyys	4
2.3	Hyvinvointi ja terveys	5
3	Ilomantsin kunnan organisaatio.....	6
4	Konserni ja konserniyhtiöt	6
5	Ilomantsin kunnan tavoitteet ja talousarvion perustelut	9
5.1	Kuntien taloudellinen tilanne ja haasteet	9
5.2	Ilomantsin taloustilanne ja tulevaisuuden näkymät.....	9
5.3	Ilomantsin kunnan tavoitteet	12
6	Talousarvion sitovuus	14
7	Lainanotto.....	14
8	Taloussuunnitelman osat	14
9	Tulos- ja rahoituslaskelma	16
10	Käyttötalous	18
10.1	Kunnanvaltuusto	18
10.2	Tarkastuslautakunta.....	19
10.3	Kunnanhallitus	20
10.4	Hyvinvointilautakunta	22
10.5	Kuntaympäristölautakunta.....	24
11	Investointiosa	26

1 Ilomantsin kunnan visio ja strategian painopistealueet

Ilomantsin kunnan visio

Ilomantsi idässä on turvallinen ja yritteliäs hyvien yhteyksien paikka, jossa on ilo elää ja tehdä työtä.

Kuntamme vuonna 2030 on turvaa, yritteliäisyyttä, yhteyksiä ja työtä - kaikkea tätä ilolla idästä alla olevan runon sanoin:

Hyvinvointi hyvä homma
Hiihtoladut himonamme
Latusilla lasketellen
Terveyttä edistämme.

Uimahalli unelmamme
Liikuntaa lisäämässä.
Kuntalaisten kunnan vuoksi
Kaiken ikäisten iloksi.

Kasvatusta koulutusta
Opetusta oivallista
Vunukoista varttuneempiin
Varsin hyvin järjestämme.

Elinvoimaa erityistä
Erämaista etäältäkin
Kuidun kautta kuljetamme
Tahi pyörillä perille.

Konsernissa kokoamme
Yhtiöissä yhdistämme
Toimintamme, taloutemme
toivotuksi tulokseksi.

Luonto meille voiman lähde
Luovuus lahja lumoava.
Palvelut on paikallansa
Kaiken kansan yltämässä.

Kulttuurilla korotamme
Karjalaista laulumaata
Uuden polven parahaksi
Vanhan väen virkeydeksi.

Elinvoima

Ilomantsin elinvoima on yhdistelmä kekseliästä yrittäjyyttä, ututteria työntekijöitä, yhteiseloja ympäristön kanssa ja digitaalisatiota osana arkea.

Ilomantsilainen yrittäjyys perustuu alueemme luontaisille vahvuuksille. Hyödynnämme luonnonvaroja ja elämme tasapainossa ympäristön kanssa. Meillä on monipuolista osaamista, josta syntyy yritystoimintaa.

Menestyäkseen yrityksen tarvitsevat tilaa ja työvoimaa. Huolehdimme siitä, että yrityksille varataan riittävästi niiden käyttöön sopivia tontteja. Lupaprosessimme ovat sujuvat.

Digitalisaatio on osa arkea ja työtä. Pinta-alaltaan laajassa kunnassamme osataan hyödyntää digitalisaation mahdollistamat etätyön mahdollisuudet.

Talous ja omistajaohjaus

Tasapainoinen talous on hyvinvoivan kunnan perusta. Kuntamme organisaatorakenne muuttuu maailman mukana, sillä olemme nopeita reagoimaan. Uskomme moniosaajuuteen ja lisäämme tuottavuutta.

Kunnan omistamien yhtiöiden omistajaohjaus on jämäkkää ja tavoitteellista. Hallitusten jäsenillä on yhtiöiden toimialaan liittyvää kokemusta ja osaamista, jota hyödynnetään yhtiöiden päätöksenteossa.

Hyvinvointi

Ilomantsissa jokaisella on hyvä elää. Kuntapalvelut ovat saatavilla siellä ja silloin, kun niitä tarvitaan; sekä lähipalveluina että sähköisesti. Pidämme ympäristön viihtyisänä ja turvallisena. Kannustamme jokaista pitämään huolta omasta ja läheistensä hyvinvoinnista.

Lisäämme työllisyyttä yhteistyökumppaneidemme kanssa. Tapahtumia ja toimintaa järjestämme yhteistyössä järjestöjen ja kansalaisten kanssa.

2 Toimintaympäristö

2.1 Väestö

Ilomantsin kunnan väkiluku vuoden 2021 alussa oli 4 749 henkilöä. Väkiluku on laskenut vuosittain noin 2-3%. Tasaisen 2%:n laskun mukaan kunnan väkiluku tulisi olemaan vuoden 2022 lopussa 4 654 henkilöä.

Ilomantsin kunnan väestöstä lähes 45 % eli 2130 henkilöä on yli 64-vuotiaita. Alle 20-vuotiaita on noin 12,6 % väestöstä. Ilomantsin kunnan vakinaisista työntekijöistä yli 60-vuotiaita on noin 33 %.

2.2 Elinvoima ja työllisyys

Elinvoima

Pohjois-Karjalan talous kasvoi alkuvuonna erittäin vahvasti. Kasvuprosentiksi muodostui 12,4. Talouskasvun suunta näyttää vakaalta, vaikkakin hitaammalta vuonna 2022. Talouden vahvaa kehitystä selittää kulluttajien patoutuneen ostovoiman purkautuminen, joten kasvu saattaa jatkossa hidastua.

Kuluvan vuoden hyviin kasvulukuihin vaikuttaa luonnollisesti vertailuajankohdan eli vuoden 2020 alkupuoliskon poikkeuksellisuus, kun koronapandemia tuolloin hiljensi talouden maailmanlaajuisesti. Vaikka matala lähtötaso näkyy muutosprosentissa, kehitys oli myönteistä myös pidempi ajanjakso huomioiden. Esimerkiksi vuoden 2019 alkupuoliskoon verrattuna pohjoiskarjalaisyritysten liikevaihto oli 4,6 % suurempi.

Poikkeuksellisen isoja kasvulukuja nähtiin useilla toimialoilla Pohjois-Karjalassa. Puun sahauksessa liikevaihto kasvoi puun kysynnän ja hintojen nousun myötä peräti 44,5 %. Teollisuudessa kasvu oli vahvaa sähköteknisten laitteiden valmistuksessa (+21,5 %), kiviteollisuudessa (+15,3 %) ja metalliteollisuudessa (+12,0 %). Maakunnan viennin arvo kasvoi 21 %, mikä selitti yli puolet teollisuuden liikevaihdon kasvusta.

Vaikka yritysten henkilöstömäärä on kasvanut maakunnassa kohtuullista vauhtia, luovat väestön ikääntyminen ja eläkkeelle siirtyminen painetta osaavan työvoiman saatavuuteen myös Pohjois-Karjalassa. Monilla toimialoilla on jo pula osaavasta henkilöstöstä. Työvoiman ja työpaikkojen kohtaanto-ongelma näkyy myös Ilomantsissa, esimerkiksi ruokapalvelu- ja ravintola- sekä hoiva-aloilla. Tähän haasteeseen haetaan ratkaisuja muun muassa oppisopimuskoulutuksen ja Karelia Ammattikorkeakoulun hallinnoiman Osaajia harvaan asutulle alueelle -hankkeen kautta.

Kunnan elinvoimaohjelma on ajantasainen ja siinä muutokset nähdään mahdollisuuksina. Ohjelman mukaisesti kunnan elinvoima on kuntastrategiaan pohjautuen yrittäjyyttä, sujuvuutta ja digitaalisuutta. Elinvoiman kasvattamisen painopisteet keskittyvät paikkakuntamme luontaisille vahvuuksille, joita ovat muun muassa uusien materiaalien ja teknologioiden hyödyntäminen sekä monialainen maaseutuyrittäjyyden kirjo unohtamatta rikasta karjalaista kulttuuriamme.

Kunnan ja Business Joensuu Oy:n välinen elinkeino- ja yrityspalvelusopimus on päivitetty marraskuussa. Kunta hankkii yritysten neuvonta- ja opastuspalvelut Business Joensuu Oy:ltä täyden palvelun pakettina. Kaikki Business Joensuun yritysasiantuntijat ovat ilomantsilaisten yrittäjien käytettävissä. Nimetty kuntavastaava asiantuntija palvelee yrittäjiä Ilomantsissa paikallisesti.

Työllisyys

Ilomantsin kunnan työttömyysprosentti on vuoden 2021 aikana ollut maakunnan suurimpia ja työmarkkinatuen kuntaosuus on edelleen kasvanut. Vuonna 2022 kunta lisää omaa palkkaperusteista työllistämistään ja jatkaa yhteistyötä TE-toimiston, Honkalampi Säätiön Kaski-palvelujen, Siun soten ja yritysten kanssa työllisyyden kasvattamiseksi.

Kunta jatkaa nuorten kesätyöpaikkojen tukemista, palkkatukityöllistämistä ja kuntouttavan työtoiminnan hankintaa vuonna 2022.

2.3 Hyvinvointi ja terveys

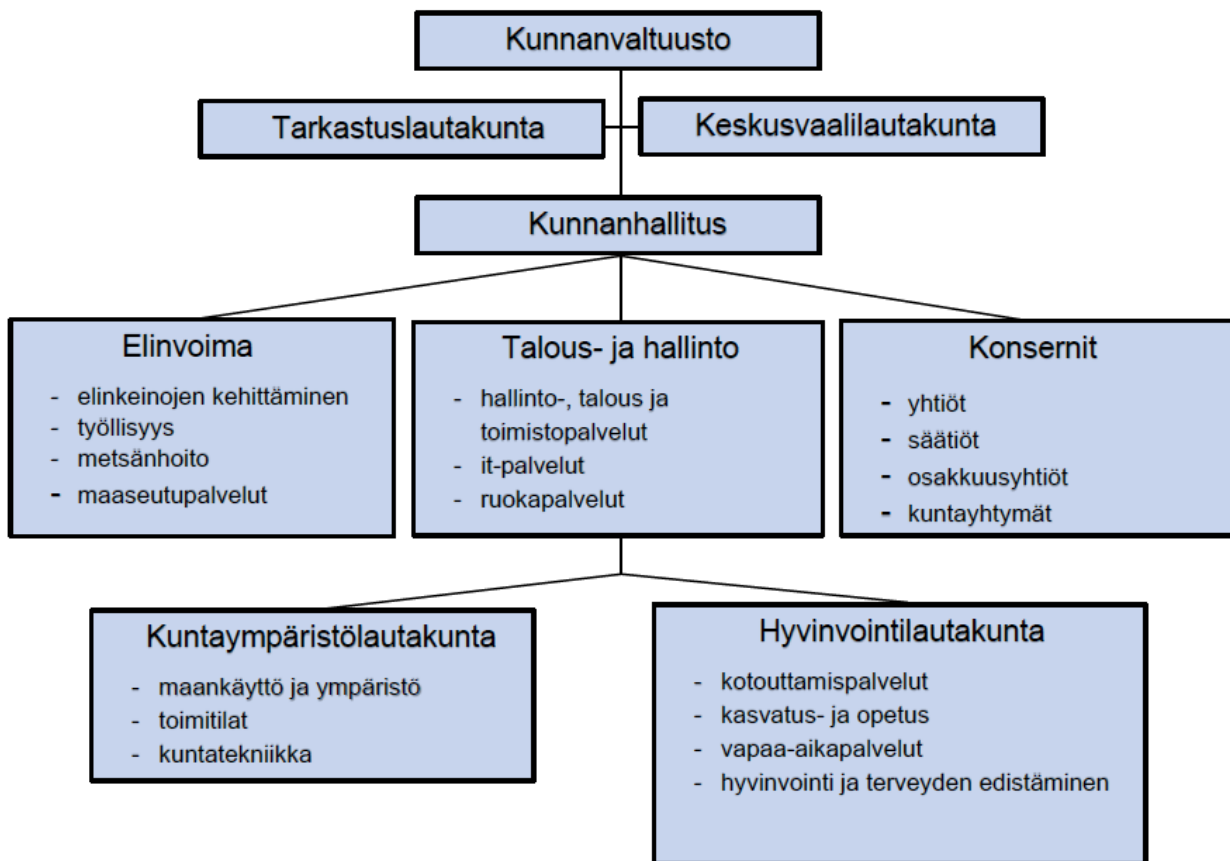
Kunnilla on lakisääteinen velvoite seurata väestönsä hyvinvoinnin tilaa, tunnistaa terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä haasteita, määrittää hyvinvoinnin edistämisen strategiset tavoitteet ja tavoitteita tukevat toimenpiteet sekä edistämisen vastuutahot.

Kunnan laaja hyvinvointikertomus hyväksytään valtuustokausittain. Valtuustokauden 2021-2025 hyvinvoinnin tavoitteet esitetään Hyvinvointikertomus 2021-2025 -asiakirjassa, joka on valtuuston käsittelyssä talousarvion 2022 laatimisen yhteydessä. Hyvinvointikertomuksesta nostetaan vuosittain tavoitteita talousarvioon, jossa niiden toteuttamiseen myös varataan määrärahat. Kunnanvaltuusto seuraa tavoitteiden saavuttamista vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportin muodossa. Pohjois-

Karjalan hyvinvointistrategia ohjaa koko maakunnan yhteistä hyvinvointityötä.

Ilomantsissa hyvinvoinnin suurimmat haasteet ovat työttömyys ja sen kerrannaisvaikutukset väestön hyvinvointiin. Kattavatkaa sosiaali- ja terveyspalvelut eivät kykene poistamaan työttömyyden vaikutuksia. Sosiaali- ja terveyspalvelujen muuttuessa vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille on edelleen huolehdittava yhdyspintayhteistyön sujuvuudesta. Seuraavien vuosien suuri haaste on löytää maakunnan muiden kuntien kanssa toimiva malli TE-palveluiden järjestämiseen.

3 Ilomantsin kunnan organisaatio

4 Konserni ja konserniyhtiöt

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §: ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunnan määräysvallassa olevaan säätiöön sovelletaan kuntalain tytäryhteisösäännöksiä.

Ilomantsin kuntakonserniin kuuluu kolme 100 %: sesti kunnan omistamaa yhtiötä: Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot, Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy ja Ilonet Oy. Kunnalla on yli 50%: n omistusosuus ja siten määräysvalta kuudessa yhtiössä. Lisäksi kunnalla on yksi osakkuusyhtiö, Kalevanpirtti Oy, jossa kunnan omistusosuus on 46,5%. Yhtiöiden lisäksi kuntakonserniin kuuluu kaksi säätiötä: Ilomantsin Museosäätiö ja Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö. Ilomantsin kunta on jäsenenä kolmessa

kuntayhtymässä.

Kuntastrategiaan kirjattu omistajaohjauksen päälinjaus on kunnan omistamien yhtiöiden omistajaohjauksen jämäkkyys ja tavoitteellisuus. Kuntayhtiöiden ja -yhteisöjen hallitusten jäsenillä pitää olla yhtiöiden toimialaan liittyvää kokemusta ja osaamista, jota hyödynnetään yhtiöiden päätöksenteossa.

Kunnan omistajaohjaus huolehtii, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnanvaltuuston 26.11.2018 § 45 hyväksymä konserniohje on kunnan omistajaohjauksen keskeinen väline, jossa annetaan määräykset muun muassa konsernivalvonnasta, raportoinnista, rahoituksesta, keskitettyjen konsernitoimintojen järjestämisestä ja riskienhallinnasta.

Tytäryhtiöiden ja kunnan määräysvaltaan kuuluvien yhteisöjen on raportoitava toiminnastaan ja taloudellisesta tilanteestaan kaksi kertaa vuodessa. Ensimmäinen raportti on annettava kesäkuun lopun tilanteen mukaisena ja toinen raportti joulukuun lopun tilanteen mukaisena. Tämän lisäksi edellä mainittujen yhtiöiden ja yhteisöjen tulee toimittaa kunnanjohtajalle ja kirjanpitoon talousarvonsa ja toimintasuunnitelmansa vuosittain ennen niiden lopullista hyväksymistä.

Kaikille konserniyhtiöille ja -yhteisöille yhteinen talouden tavoite on tilikauden positiivinen tulos. Pie-nille asunto-osakeyhtiöille, Asunto Oy Leppärinteelle ja Asunto Oy Naarvantalolle, ei erikseen aseteta toiminnallisia tavoitteita.

Kunta asettaa yhtiöille ja yhteisöille seuraavat yksilöidyt tavoitteet:

Ilonet Oy

Yhtiön tavoitteena on pitää valokuituverkko kokonaisuudessaan käyttökunnossa ja liittymä-/asiakasmäärä nykytasolla toimialueen talouksien määrän pienentyessä.

Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot

Yhtiön tavoitteena on vuokrattavien asuntojen pitäminen vuokrattavassa kunnossa sekä asuntojen määrän sopeuttamisen jatkaminen pienentyvää tarvetta vastaavaksi.

Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy

Yhtiön tavoitteena on pitää vuokrattavat yritystilat vuokrattavassa kunnossa ja muuttaa niitä tarvittaessa yrittäjien tarpeita vastaaviksi. Yhtiö varautuu luovuttamaan hallirakennuksen Oy Endomines Ab:lle lunastussopimuksen tultua kokonaan maksetuksi. Yhtiö varautuu myös Ilomantsin kunnan suunnittelemaan yhtiörakenteen tiivistämiseen.

Ilomantsin Lämpö Oy

Yhtiön tavoitteena on käydä neuvottelut lämmöntuotannon turvaavan vuokrasopimuksen laatimisesta Nevel Oy:n kanssa.

Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus

Yhtiön tavoitteena on varautua kunnan valmistelemaan yhtiörakenteen tiivistämiseen.

Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalo

Yhtiön tavoitteena on yhtiön talouden vakaana pitäminen siten, että yhtiön kaikki osakkeenomistajat hoitavat velvoitteensa, ja yhtiö voi varautua lähivuosina toteutettavaan kattoremonttiin.

Taistelijan Talo Oy

Yhtiö varautuu Ilomantsin kunnan suunnittelemaan yhtiörakenteen tiivistämiseen. Yhtiö laatii yrittäjän kanssa uuden vuokrasopimuksen.

Pohjois-Karjalan Kuntoutussäätiö sr

Kuntoutussäätiön tavoitteena on saada soteaseman saneeraus valmiiksi ja luovuttaa tilat Siun soten käyttöön laadittujen vuokrasopimusten mukaisesti.

Ilomantsin Museosäätiö sr.

Museosäätiön tavoitteena on museo- ja matkailupalvelujen tuottaminen kunnan ja säätiön välisen osto-palvelusopimuksen mukaisesti.

5 Ilomantsin kunnan tavoitteet ja talousarvion perustelut

5.1 Kuntien taloudellinen tilanne ja haasteet

Valtionvarainministeriön nimeämä sihteeristö, jossa ovat mukana kaikki keskeiset kuntien tehtävälainsäädäntöä ja kuntatalouteen vaikuttavia valtion toimenpiteitä valmistelevat ministeriöt sekä Suomen Kuntaliitto on laatinut kuntatalousohjelman vuodelle 2022. Ohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa ja kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä talousarvioesityksen mukaisilla toimenpiteillä. Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja hallituksen kuntatalouteen vaikuttavien toimenpiteiden tarkastelussa. Toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu koko kuntatalouden lisäksi kuntakokoryhmittäin sekä rahoitusperiaatteen näkökulmasta.

Koronatilanteen vähitellen helpottaessa kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveystaloudelliset sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Lisäksi kunnat osallistuvat uudistuksen toimeenpanon valmisteluun.

Vuosi 2022 näyttää kuntataloudessa jälleen vaikealta, kun menot kasvavat tuloja nopeammin. Koronavirustilanteesta aiheutuvien talousvaikutusten arvioidaan vähitellen poistuvan, mutta myös valtion tukitoimet, kuten yhteisöveron korotettu jako-osuus ja valtionosuuslisäykset, loppuvat. Kuntataloudessa on edelleen tarve tuottavuutta ja tehokkuutta lisääville rakenteellisille uudistuksille. Henkilöstövaltaisella kunta-alalla myös palkkaratkaisujen merkitys on suuri.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhde. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen verkkaisena kasvuna. Kuntien verotulojen kasvu hidastuu vajaan prosentin vuonna 2022.

Sote-uudistuksen jälkeen vuonna 2023 kuntatalouden arvioidaan vahvistuvan kertaluonteisesti verokertymien ajoituksellisten tekijöiden takia. Sote-uudistuksen vaikutus kunnan verotuloihin ei näy täysimääräisenä vielä vuonna 2023, koska tuolloin kunnille kertyy vielä korkeamman veroprosentin ja jako-osuuden kunnallis- ja yhteisötuloveroja aiemmilta verovuosilta. Vuosina 2024–2025 kuntatalouden kehitysnäkymät heikkenevät jälleen, ja toiminnan ja investointien rahavirta on noin 750 miljoonaa euroa negatiivinen. On kuitenkin syytä huomata, että sote-uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia, ja ne päivitetään julkisen talouden suunnitelman 2023–2026 valmistelun yhteydessä keväällä 2022.

Kuntatalouden kehitysarvio laaditaan painelaskelmana, joka ei sisällä oletuksia kuntien veroprosenttien muutoksista eikä muista kuntien omista päätöspäätöksistä tuleville vuosille.

5.2 Ilomantsin taloustilanne ja tulevaisuuden näkymät

Talouden ennustamisen vaikeus heijastuu koko kuntakenttään. Haasteellisuutta on lisännyt vuoden 2020 alkupuolelta lähtien maailmalla kiertänyt covid-19 -pandemia. Korona-avustuksilla oli osavaikutus myös Ilomantsin kunnan vuoden 2020 hyvään tilinpäätökseen. Tuloksesta vesitornin peruskorjaukseen tehdyn 0,5 M€:n investointivaroituksen jälkeen tilinpäätös osoitti noin 1,9 M€ ylijäämää. Vuoden 2021 talousarvio näyttää toteutuvan täsmällisesti, ja tilikauden tulokseksi ennakoitaan noin 0,15 M€. Vuoden 2022 talousarvio muodostuu 0,1 M€ alijäämäiseksi. Alijäämä on huomattavasti raamissa ennakoitua pienempi johtuen valtionosuusien kasvusta, toimintatuottojen arvioitua pienemmästä laskusta, toimintakulujen alenemisesta raamiin verrattuna ja poistojen määrän vähenemisestä.

Kuntastrategian mukaisesti tavoitteena on tasapainoinen talous. Tavoite on haastava, sillä hyvinvointialuemuutoksen jälkeen kunnan veroprosentiksi muotoutuu noin 7 %. Ensiarvoisen tärkeää olisi tukea ja mahdollistaa investointeja, jotka luovat uusia työpaikkoja yksityiselle sektorille.

Lähivuosien taloussuunnittelussa korostuvat palvelujen järjestäminen uusilla tavoilla sekä palvelutarpeen sovittaminen kunnan asukasmäärään ja ikärakenteeseen. Ilomantsin kunnan valtionosuudet laskevat lasten ja nuoren määrän vähentyessä.

Kunnan on elinvoiman kasvun vastapainoksi löydettävä myös sopiva älykkään sopeutumisen vaihtoehto, jossa työpaikkaomavaraisuus on edelleen suuri, ja jossa käytettävissä on yhteisesti hyväksytyjä keinoja väestön muutosten tuomiin palvelutarpeen muutoksiin. Rakenteiden uudistamisella ja hyvällä henkilöstösuunnittelulla kunta alentaa menojaan, mutta kuntalaisten palvelut toimivat. Yhteistyö viimeistä vuottaan vuonna 2022 toimivan Siun sote -kuntayhtymän kanssa jatkuu, ja kunta panostaa vastuullaan olevien ennaltaehkäisevien palvelujen järjestämiseen.

Vuoden 2022 aikana kunnan on valmistauduttava hyvinvointialueeseen siirtymiseen. Tämä tarkoittaa muun muassa ruokapalveluiden ja laitoshuollon uudelleen järjestämistä. Vaihtoehtoina ovat joko hyvinvointilainsäädännön mukainen tukipalveluhenkilöstön siirtyminen hyvinvointialueen työntekijöiksi tai kunnan liittyminen osakkaaksi tukipalveluyhtiö Polkkaan.

Iso haaste tulevinakin vuosina on työllisyyden hoidossa onnistuminen. Vuonna 2022 kunta kasvattaa omaa palkkatukityöllistämistään merkittävästi. Haasteena on luoda onnistunut malli vuoden 2024 alussa tapahtuvaan TE-palvelujen muutokseen. Vaikka TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle, on edellytyksenä 20 000 työllisen alue. Ilomantsin on oltava mukana yhteisen toimintamallin rakentamiseksi maakuntaan.

Valtionosuudet kasvavat 0,48 M€. Kunnan verotuloennuste on 0,25 M€ kuluvan vuoden muutettua talarvarviota pienempi. Vuonna 2021 kunnille koronapandemian perusteella korotettu yhteisöveron tuotto poistuu vuoden 2022 verokertymistä. Myyntituotot, tuet ja avustukset laskevat huomattavasti, sillä terveysaseman siirtyminen Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiön tiloihin valmistuvalle soteasemalle vähentää kunnan vuokratuottoja noin 0,47 M€.

Kunnan toimintakulut kasvavat; niissä on huomioitu varautuminen palkankorotuksiin ja palkkaperusteisen työllistämisen lisäämiseen. Henkilöstökulut alenevat 0,5 %:lla. Kunta varaa käyttötalouteen 0,5 M€ säädepääoman korotukseen Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiölle terveysaseman rakentamiseen.

Kunta varautuu ensi vuoden investointeihin 1,5 M€:lla, jolla turvataan vesihuollon toimivuus, korjataan toimitiloja ja rakennetaan infraa. Vesitornin korjaukseen on tehty 0,5 M€:n varaus vuoden 2020 tuloksesta. Investointiohjelmassa on varauduttu myös konsernirakenteen tiivistämiseen ja tukipalveluyhtiö Polkka Oy:n osakkeiden hankintaan

Konserniyhtiöissä tavoitteena on palveluiden järjestäminen taloudellisesti ja tuloksekkaasti. Konsernirakenteen tiivistämisen mahdollisuudet on selvitetty, ja vuonna 2022 vuorossa ovat käytännön toteutukset.

Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Siun soten toiminta lakkaa vuoden 2022 lopussa. Omistajakuntien on varauduttava kuntayhtymän purkamisen vaikutuksiin, mikä tarkoittaa kuntayhtymän alijäämän kattamiseen varautumista. Ilomantsin kunnan omistus Siun sotessa on 3,39 %. Tämänhetkisen arvion mukaan Ilomantsin kunnan osuus katettavasta alijäämästä tulee olemaan lähes 0,6 M€, jonka kattamiseksi kunnan on varauduttava tekemään pakollinen varaus tilinpäätöksen 2021 hyväksymisen yhteydessä.

Ilomantsin kunta osallistuu Pohjois-Karjalan kuntien väliseen yhteistyöhön sekä toimii aktiivisesti myös muiden verkostojensa, muun muassa Suomen Kuntaliiton Pienten kuntien verkoston, kanssa edistäen alueensa elinvoimaa ja edunvalvontaa. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kunta edellyttää valvovan koko maakunnan etua ja kehittymisen edellytyksiä.

Tuloslaskelman mukaiseen tulokseen pääseminen vuonna 2022 edellyttää yhteistä tahtoa ja onnistumista. Kunta on aiempina vuosina osoittanut pystyvänsä tekemään tarvittavia muutoksia. Taseen arvioidaan sote-alijäämän kattaminen huomioituna olevan vuoden 2022 lopussa noin 5,6 M€ ylijäämäinen.

5.3 Ilomantsin kunnan tavoitteet

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Palvelujen järjestäminen	Asiakastytyväisyyskyselyt; kunnan hoidossa olevien tie-, katu- ja yleisten alueiden kunnossapito	70 % vastaajista tyytyväisiä
	Toimiva asiointiliikenne Kylätoiminta	Asiointiliikenne Kylätoimikuntien avustukset	Asiointi 1 kerta/viikko Perusavustus jokaiselle hakijakylälle
	Luontaisille vahvuuksille perustuva yritys-toiminta	Omistajanvaihdoksissa opastetut yritykset	5 yritystä/vuosi
		Yrityskontaktit	80 asiakasta 200 aktiiviteettia
	Veden laatu (talousvesi, allasvesi) Rakennuslupa	Täyttää laatuvaatimukset Joustava ja sujuva prosessi	Täyttää raja-arvot Lupapäätös 3 kuukauden jälkeen hakemuksen jättämisestä
	Ruokapalvelun toimivuus	Ruokapalveluiden tehokas organisointi ja toiminta	Organisaatorakenne selvitetty ja ratkaistu vuoden 2022 loppuun mennessä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022
Resurssien hallinta	Tasapainoinen ja joustava talous	Ylijäämä	Vähintään 5 M€
	Kehittämishankkeet	€/ asukas	Vähintään 15 €/asukas
	Toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus	Palvelujen kustannukset	Vastaavanlaisten kuntien keskitaso
	Henkilöstöresurssien varmistaminen	Avoimet virat/ toimet	=> vähintään 1 kelpoinen hakija/ avoin tehtävä
		Ennenaikaiset eläköitymiset	Alle 1 % vakinaisista
	Kiinnostava työnantaja	Kelpoiset työntekijät	> 95 %
	Kiinnostava kunta	Positiivinen julkisuus	vähintään kerta/kk
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022
Osaaminen ja henkilöstö	Osaaminen ja henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolot	<10 pv (työpäivää)

		Työhyvinvointikysely	Hyvä (3)
		Kehityskeskustelut	100 % 2 v:n aikana (2021 - 2022)
		Palkitseminen ryhmissä ja yksilöinä	1yksi ryhmä/kunta ja yksi työntekijä/osasto
		Työterveyshuolto netto/työntekijä	Enintään 250 €
		Täydennyskoulutus	1 pv/työntekijä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022
Prosessit ja rakenteet	Kunnallisen demokratian toimivuus	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön itsearviointi	> 3
	Edunvalvonta	Maakunnallisissa tehtävissä	> 4 luottamushenkilöä
		Yhteiskuntasuhteet	kontaktit > 5 tahoja
		Tiestön kunto	ympärivuotinen kunnossapito
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022
Hyvinvoinnin edistäminen	Työllisyyden edistäminen	Työllistämismallien kehittäminen	Toimiva asiakasprosessi
		Kunnan palkkatukityöllistäminen	Vähintään 20 htv
	Ikäihmisten aktiivisuus ja toimintakyky	Osallistuva budjetointi/vanhus- ja vammaisneuvosto	Neuvosto päättää talousarviovuoden määrärahasensa käytön ja tekee esityksiä seuraavan vuoden talousarviokseen
		Kotona asuvien yli 75 vuotiaiden määrä	Vähintään 92 %
	Nuorten harrastustoiminta	Harrastustoiminnan tarjonta	Jokaisella nuorella on vähintään yksi harrastus
	Perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminta	Kohtaamisten tarjoaminen yhdessä kumppaneiden kanssa	10 tapahtumaa/kohtaamista/vuosi
	Aktiiviset ja hyvinvoivat kuntalaiset	Kansalaisopiston kurssit	tunti/asukas
		Järjestöavustukset	Matalan kynnyksen toiminnan tukeminen
		Monipuoliset liikuntamahdollisuudet	Kunnossa olevat liikuntapaikat ja reitit
		Nuorten osallisuus/nuorisovaltuuston toiminta	Vähintään 6 kokousta/vuosi Nuorisovaltuuston edustaja substanssilautakunnissa

6 Talousarvion sitovuus

Talousarvioon merkityt menot ja tulot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot.

Talousarvioon merkityt menot ja tuloarviot sekä tavoitteet ovat sitovia seuraavalla tavalla:

Käyttötalousosa

Käyttötalousosa on toimielimiin nähden sitova bruttomääräisenä.

Investointiosa

Investointiosa on määrärahan ja tuloarvion osalta sitova

- irtaimen omaisuuden osalta toimielimittäin investointisuunnitelman mukaisesti,
- kiinteän omaisuuden osalta yli 300.000 €:n hankkeet ja uudisrakennushankkeet, joihin investointisuunnitelmassa on merkitty S –kirjain (hankekohtaisesti sitova) ja
- muun kiinteän omaisuuden osalta tehtäväalueittain investointisuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusosa

Kunnanhallitusta sitoo rahoitusosan pitkäaikaisen lainan lisäyksen määrä.

7 Lainanotto

Kunnanhallitus päättää enintään talousarvion rahoitusosan osoittaman pitkäaikaisen lainan ottamisesta.

8 Taloussuunnitelman osat

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma osoittaa kunnan toiminnallisen tuloksen.

Tuloslaskelman välitulokset:

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos ja se ilmoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan käyttöomaisuuden poistot (käytännössä, riittääkö tulorahoitusta investointeihin).

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa.

Tilikauden ylijäämä/alijäämä on kunnan talouden tulos järjestelyerien (rahasto- ja varausmuutosten) jälkeen.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen.

Rahoituslaskelman avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa varataan määrärahat toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin ja asetetaan tuloarviot toimielimille. Valtuusto ohjaa toimintaa asettamalla valtuusto-tasoisia toiminnallisia tavoitteita määrärahojen puitteissa.

Investointiosa

Investointiosassa valtuusto hyväksyy irtaimen ja kiinteän omaisuuden määrärahat ja tuloarviot hankkeille. Investoinnit suunnitellaan rahoitusmahdollisuuksien mukaan.

9 Tulos- ja rahoituslaskelma

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022

	TP 2020	TA+MUUT. 2021	KH 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	4 087 933	3 909 308	3 701 115	-5,3	2 018 101	2 018 101
MAKSUTUOTOT	303 172	266 900	249 100	-6,7	225 100	225 100
TUET JA AVUSTUKSET	254 585	197 100	391 201	98,5	390 801	390 801
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 908 718	2 974 210	2 533 211	-14,8	2 175 748	2 175 748
TOIMINTATUOTOT	7 554 407	7 347 518	6 874 627	-6,4	4 809 750	4 809 750
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	86 367	106 000	43 500	-59,0	43 500	43 500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-9 405 953	-10 034 536	-9 979 586	-0,5	-8 478 476	-8 638 209
PALKAT JA PALKKIOT	-7 459 184	-7 919 047	-7 905 505	-0,2	-6 681 738	-6 813 500
HENKILÖSIVUKULUT	-1 946 770	-2 115 489	-2 074 081	-2,0	-1 796 738	-1 824 709
ELÄKEKULUT	-1 692 129	-1 792 442	-1 749 141	-2,4	-1 522 584	-1 545 093
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-254 640	-323 047	-324 940	0,6	-274 154	-279 616
PALVELUJEN OSTOT	-29 967 105	-30 721 212	-31 021 260	1,0	-6 687 805	-6 688 333
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 784 798	-1 808 100	-1 646 276	-8,9	-1 646 276	-1 646 276
AVUSTUKSET	-773 331	-1 266 850	-1 259 550	-0,6	-759 550	-759 550
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 944 730	-2 211 807	-2 423 810	9,6	-2 423 810	-2 423 810
TOIMINTAKULUT	-43 875 917	-46 042 505	-46 330 482	0,6	-19 995 917	-20 156 178
TOIMINTAKATE	-36 235 143	-38 588 987	-39 412 355	2,1	-15 142 667	-15 302 928
VEROTULOT	17 461 641	17 754 795	17 500 000	-1,4	10 047 000	9 755 001
VALTIONOSUUDET	22 632 651	22 465 255	22 944 000	2,1	6 775 102	6 775 102
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	6 756	5 014	3 342	-33,3	3 342	3 342
MUUT RAHOITUSTUOTOT	380 037	383 842	367 942	-4,1	367 942	367 942
KORKOKULUT	-94 606	-101 804	-70 342	-30,9	-70 342	-70 342
MUUT RAHOITUSKULUT	-52 415	-38 352	-38 292	-0,2	-38 292	-38 292
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	239 771	248 700	262 650	5,6	262 650	262 650
VUOSIKATE	4 098 921	1 879 763	1 294 295	-31,1	1 942 085	1 489 825
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 688 846	-1 750 000	-1 450 000	-17,1	-1 400 000	-1 400 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 688 846	-1 750 000	-1 450 000	-17,1	-1 400 000	-1 400 000
TILIKAUDEN TULOS	2 410 075	129 763	-155 705	-220,0	542 085	89 825
POISTOERON MUUTOS	42 552	48 000	42 500	-11,5	42 500	42 500
VARAUSTEN MUUTOS	-500 000	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 952 627	177 763	-113 205	-163,7	584 585	132 325

TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA 2022

	TP 2020	TA+MUUT. 2021	KH 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	4 098 921	1 879 763	1 294 295	-31,1	1 942 085	1 489 825
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	325 553	-3 500	0	-100,0	0	0
	4 424 474	1 876 263	1 294 295	-31,0	1 942 085	1 489 825
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-547 012	-795 000	-1 561 000	96,4	-1 121 000	-420 000
RAHOITUSOSUJDET INVESTOINTIMENOIHIIN	10 000	100 000	24 000	-76,0	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	116 372	3 500	0	-100,0	0	0
	-420 640	-691 500	-1 537 000	122,3	-1 121 000	-420 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 003 834	1 184 763	-242 705	-120,5	821 085	1 069 825
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	55 708	0	0		0	0
	55 708	0	0		0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET				-23,6		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 000 000	0	0		0	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 593 612	-1 481 100	-1 131 100	-23,6	-1 131 100	-1 131 100
	406 388	-1 481 100	-1 131 100	-23,6	-1 131 100	-1 131 100
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				-40,0		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	15 925	0	0		0	0
SAAMISTEN MUUTOS	107 793	62 500	37 500	-40,0	50 000	47 000
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	211 394	0	0		0	0
	335 112	62 500	37 500	-40,0	50 000	47 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	797 208	-1 418 600	-1 093 600	-22,9	-1 081 100	-1 084 100
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 801 042	-233 837	-1 336 305	471,5	-260 015	-14 275
RAHAVARAT 31. 12.	5 693 284					
1. 1.	947 950	4 745 334				

10 Käyttötalous

10.1 Kunnanvaltuusto

Toiminta-ajatus

Tehtävä sisältää kunnanvaltuuston toiminnan ja siitä aiheutuvat menot ja tulot.

Sitovat määrärahat/ tuloslaskelma

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022

10 KUNNANVALTUUSTO	TP 2020	TA+MUUT . 2021	KH 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNNTTUOTOT	0	0	5 000		5 000	5 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	423	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	423	0	5 000		5 000	5 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-27 033	-60 011	-42 372	-29,4	-42 372	-42 372
PALKAT JA PALKKIOT	-26 382	-56 155	-39 666	-29,4	-39 666	-39 666
HENKILÖSIVUKULUT	-651	-3 856	-2 706	-29,8	-2 706	-2 706
ELÄKEKULUT	-606	-2 997	-2 119	-29,3	-2 119	-2 119
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-45	-859	-587	-31,7	-587	-587
PALVELUJEN OSTOT	-14 738	-21 723	-26 098	20,1	-26 098	-26 098
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 071	-1 950	-3 200	64,1	-3 200	-3 200
MUUT TOIMINTAKULUT	-687	-1 150	-1 800	56,5	-1 800	-1 800
TOIMINTAKULUT	-44 529	-84 834	-73 470	-13,4	-73 470	-73 470
TOIMINTAKATE	-44 106	-84 834	-68 470	-19,3	-68 470	-68 470

*sisältää keskusvaalilautakunnan menot ja tulot

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kunnanvaltuusto perehtyy seminaareissaan valtuuston päätöksentekoon tulevien asioiden valmisteluun ja antaa niistä evästyksensä jatkovalmistelua varten viranhaltijoille.

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja Marjut Ahokas

10.2 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Toiminta

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tärkeimpinä lautakunnan toimintatapoina tehtävänsä täyttämiseksi ovat katselmukset, kuntalaisten ja vi-
ranhaltijoiden kuuleminen, toimielinten toimintojen tarkastus ja ajantasainen puuttuminen epäkohtiin.

Sitovat määrärahat/ tuloslaskelma

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2020	TA+MUUT . 2021	KH 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT						
MUUT TOIMINTATUOTOT	56	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	56	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 267	-10 950	-7 066	-35,5	-7 066	-7 066
PALKAT JA PALKKIOT	-6 040	-10 618	-6 801	-35,9	-6 801	-6 801
HENKILÖSIVUKULUT	-227	-332	-265	-20,2	-265	-265
ELÄKEKULUT	-211	-246	-209	-15,0	-209	-209
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-16	-86	-56	-34,9	-56	-56
PALVELUJEN OSTOT	-12 892	-25 610	-18 788	-26,6	-18 788	-18 788
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-490	0	-500		-500	-500
MUUT TOIMINTAKULUT	-127	0	-200		-200	-200
TOIMINTAKULUT	-19 775	-36 560	-26 554	-27,4	-26 554	-26 554
TOIMINTAKATE	-19 719	-36 560	-26 554	-27,4	-26 554	-26 554

Tilivelvolliset

Tarkastuslautakunta

10.3 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksen alaisena toimivat palvelukokonaisuudet tuottavat laadukkaita ja ajantasaisia palveluita sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Elinvoima- ja maaseutupalvelut tukevat ja kasvattavat yritysten toimintaa. Työllisyyden hoidossa tavoitteena on toimivan asiakasprosessin ja toimijoiden hyvän yhteistyön kautta monipuolinen keinovalikoima työttömyyden vähentämiseen.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Luottamushenkilöhallinto

Toimiva luottamushenkilöhallinto tekee tarvittavat päätökset oikea-aikaisesti selkeän ja johdonmukaisen valmistelun pohjalta.

Työllisyys, elinvoima- ja maaseutupalvelut

Kunta edistää työllistymistä yhteistyössä TE-toimiston ja muiden työllisyyttä edistävien kumppaneidensa kanssa uusia toimintamalleja ja työtapoja hakien. Yrityskentällä tavoitteena on uusien työpaikkojen luominen ja nykyisten työpaikkojen ja palveluiden turvaaminen muun muassa yritysten omistajanvaihdostilanteissa.

Kehittämisen painopisteenä on luonnonvaroihin ja osaamiseen perustuva yrittäjyys. Yrittäjyyttä edistetään luomalla aitoja kilpailuetuja ja turvaamalla yrittäjille maksuttomat ohjaus- ja neuvontapalvelut Business Joensuu Oy: ltä.

Maaseutupalvelut hoitavat maatalousyrittäjien EU- ja kansallisten tukien haku- ja maksatusprosesseja sekä edistävät yhdessä elinvoimatoiminnan kanssa kylätoimintaa sekä maaseutu- ja kausiasumista.

Hallinto-, talous ja toimistopalvelut

Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut tuottavat ajantasaista ja luotettavaa tietoa hallinnon tueksi sekä laadukasta palvelua niin sisäisille kuin ulkoisille asiakkaille tavoitteenaan hyvä hallintokulttuuri ja tasapainoinen talous.

Ruokapalvelut

Kunnan ruokapalvelujen tavoitteena on päivittäisten maistuvien, monipuolisten ja ravitsemuksellisesti oikein koostettujen ateriakokonaisuuksien tuottaminen kunnan omille yksiköille ja Siun sotelle erityisruokavaliot ja -tarpeet huomioiden.

Konserni

Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden ja säätiöiden tehtävänä on tuottaa niille määrätty tai annetut tehtävät tuloksekkaasti kuntakonsernin kokonaisuena huomioiden.

Sitovat määrärahat/ tuloslaskelma

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022

15 KUNNANHALLITUS	TP 2020	TA+MUUT. 2021	KH 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	2 451 290	2 464 428	2 360 661	-4,2	984 661	984 661
MAKSUTUOTOT	49 485	30 000	24 000	-20,0	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	161 915	156 500	339 831	117,1	339 431	339 431
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 693	1 000	3 050	205,0	-181 901	-181 901
TOIMINTATUOTOT	2 666 382	2 651 928	2 727 542	2,9	1 142 191	1 142 191
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-2 266 487	-2 445 330	-2 604 775	6,5	-1 661 249	-1 692 028
PALKAT JA PALKKIOT	-1 783 393	-1 918 230	-2 069 640	7,9	-1 305 620	-1 331 001
HENKILÖSIVUKULUT	-483 094	-527 100	-535 135	1,5	-355 629	-361 027
ELÄKEKULUT	-422 500	-449 571	-450 437	0,2	-302 637	-306 983
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-60 594	-77 529	-84 698	9,2	-52 992	-54 044
PALVELUJEN OSTOT	-26 872 376	-27 093 793	-27 528 289	1,6	-2 512 830	-2 512 830
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-483 332	-439 750	-429 726	-2,3	-429 726	-429 726
AVUSTUKSET	-514 588	-1 020 750	-1 036 050	1,5	-536 050	-536 050
MUUT TOIMINTAKULUT	-184 382	-348 107	-422 154	21,3	-422 154	-422 154
TOIMINTAKULUT	-30 321 165	-31 347 730	-32 020 994	2,1	-5 562 009	-5 592 788
TOIMINTAKATE	-27 654 783	-28 695 802	-29 293 452	2,1	-4 419 818	-4 450 597

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Valmistautuminen hyvinvointialueeseen tavoitteena toimivat tukipalvelut
2. Yritysten kilpailukyvyyn kasvattaminen tavoitteena olemassa olevien työpaikkojen säilyminen sekä uusien syntyminen
3. Hiilineuraaliuteen pyrkiminen korkean jalostusasteen teollisen tuotannon sivuvirtojen hyödyntämisellä sekä valokuituverkon käytön tehostamisella
4. Kumppanuuksien ja edunvalvonnan vahvistaminen

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja Marjut Ahokas

10.4 Hyvinvointilautakunta

Toiminta-ajatus

IloMantsi tarjoaa laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä järjestää aktiivista elämää edistäviä palveluita kuntalaisille.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Hallinto

Hallinto johtaa ja kehittää tasapuolisesti sivistystoimen eri sektoreita sekä luo henkilökunnalle mahdollisuudet toteuttaa asetetut tavoitteet. Pielisen-Karjalan musiikkiopisto tarjoaa lapsille ja nuorille korkeatasoista musiikinopetusta.

Maahanmuutto: Maahanmuuttajapalvelut tarjoaa neuvontaa maahanmuuttajille ja auttaa hoitamaan viiranomaisasioita.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tarjoaa hyvää ja turvallista perushoitoa ja lapsen ikä- ja kehitystasoa vastaavaa toimintaa.

Perus- ja lukio-opetus

Perus- ja lukio-opetus tarjoavat laadukasta perus- ja yleissivistävää opetusta.

Kirjasto

Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee paikallista kulttuuritoimintaa ja kansalaisaktiivisuutta.

Liikunta- ja nuoriso

Tarjoaa monipuolisia liikuntaharrastuksia ja järjestää nuorten ja erityisnuorten kasvua edistävää toimintaa.

Kansalaisopisto

Järjestää vapaan sivistystyön koulutusta.

Sitovat määrärahat/ tuloslaskelma

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022

32 HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2020	TA+MUUT . 2021	KH 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	200 699	140 510	88 350	-37,1	88 350	88 350
MAKSUTUOTOT	225 003	207 000	195 000	-5,8	195 000	195 000
TUET JA AVUSTUKSET	92 200	40 600	51 370	26,5	51 370	51 370
MUUT TOIMINTATUOTOT	24 456	24 650	24 100	-2,2	24 100	24 100
TOIMINTATUOTOT	542 357	412 760	358 820	-13,1	358 820	358 820
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 376 721	-5 709 683	-5 595 007	-2,0	-5 595 006	-5 595 006
PALKAT JA PALKKIOT	-4 307 124	-4 536 687	-4 458 058	-1,7	-4 458 058	-4 458 058
HENKILÖSIVUKULUT	-1 069 597	-1 172 996	-1 136 949	-3,1	-1 136 948	-1 136 948
ELÄKEKULUT	-921 445	-986 142	-952 337	-3,4	-952 336	-952 336
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-148 152	-186 854	-184 612	-1,2	-184 612	-184 612
PALVELUJEN OSTOT	-2 176 362	-2 679 859	-2 639 617	-1,5	-2 639 617	-2 639 617
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-150 086	-189 700	-213 050	12,3	-213 050	-213 050
AVUSTUKSET	-123 716	-143 100	-118 500	-17,2	-118 500	-118 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 239 951	-1 184 430	-1 192 551	0,7	-1 192 551	-1 192 551
TOIMINTAKULUT	-9 066 836	-9 906 772	-9 758 725	-1,5	-9 758 724	-9 758 724
TOIMINTAKATE	-8 524 478	-9 494 012	-9 399 905	-1,0	-9 399 904	-9 399 904

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Osallisuustyön näkyväksi tekeminen arjessa kunnan ja osallisuushankkeen yhteistyöllä
2. Osallisuuden lisääminen ja pedagogisen dokumentoinnin käyttöönotto varhaiskasvatuksessa.
3. Oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvien vastuiden ja nuoren opintopolun selkiyttäminen.
4. Digitaalisten toimintojen kehittäminen nuorisotoimissa.

Tilivelvolliset

Hyvinvointilautakunta
sivistysjohtaja -lukion rehtori Päivi Nenonen

10.5 Kuntaympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Ilomantsin rakennettu ympäristö on hyvin hoidettu ja viihtyisä. Sisäisille asiakkaille annettavilla palveluilla tuetaan kunnan peruspalveluiden tuottamista.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Maankäyttö ja ympäristö

Tulosalue vastaa kunnan maa-alueiden käytöstä ja kaavoitusasioista, huolehtii rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja asuntotoimen viranomaistehtävistä, tarjoaa sisäisille asiakkaille suunnittelu-, rakennuttamis- ja toimistopalveluita ja kehittää teknisen sektorin toimintoja.

Toimitilat

Tulosalue huolehtii kunnan kiinteistöjen huolto- ja kunnossapidon tehtävistä sekä tarjoaa rakentamispalveluita sisäisille asiakkaille.

Kuntatekniikka

Tulosalue huolehtii muun muassa kunnallistekniikan sekä taajaman liikenne- ja viheralueiden kunnosta.

Sitovat määrärahat/ tuloslaskelma

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022

40 KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2020	TA+MUUT. 2021	KH 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 435 944	1 304 370	1 247 104	-4,4	940 090	940 090
MAKSUTUOTOT	28 685	29 900	30 100	0,7	30 100	30 100
TUET JA AVUSTUKSET	470	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 880 090	2 948 560	2 506 061	-15,0	2 333 549	2 333 549
TOIMINTATUOTOT	4 345 189	4 282 830	3 783 265	-11,7	3 303 739	3 303 739
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	86 367	106 000	43 500	-59,0	43 500	43 500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 729 446	-1 808 562	-1 730 366	-4,3	-1 064 767	-1 083 549
PALKAT JA PALKKIOT	-1 336 245	-1 397 357	-1 331 340	-4,7	-782 484	-797 974
HENKILÖSIVUKULUT	-393 200	-411 205	-399 026	-3,0	-282 283	-285 575
ELÄKEKULUT	-347 367	-353 486	-344 039	-2,7	-250 075	-252 727
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-45 833	-57 719	-54 987	-4,7	-32 208	-32 848
PALVELUJEN OSTOT	-890 737	-900 227	-808 468	-10,2	-1 490 472	-1 491 000
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 148 819	-1 176 700	-999 800	-15,0	-999 800	-999 800
AVUSTUKSET	-135 027	-103 000	-105 000	1,9	-105 000	-105 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-519 584	-678 120	-807 105	19,0	-807 105	-807 105
TOIMINTAKULUT	-4 423 613	-4 666 609	-4 450 739	-4,6	-4 467 144	-4 486 454
TOIMINTAKATE	7 943	-277 779	-623 974	124,6	-1 119 905	-1 139 215

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Henkilöstön osaamiskartoitus ja tulevaisuuden henkilöstösuunnittelu kustannustehokkaan toiminnan turvaamiseksi.
2. Toimitilojen järjestelmällisten ylläpitokorjausten jatkaminen.
3. Vesihuollon toimitusvarmuuden varmistaminen suunnitelmallisilla ylläpitokorjauksilla ja investoinneilla.

Tilivelvolliset

Kuntaympäristölautakunta
tekninen johtaja Jarno Saastamoinen

11 INVESTOINTIOSA

Investoinnit hallintokunnittain (1000 €)		Kustannus- arvio	Muutettu arvio	Aikaisempien vuosien toteuma	Sito- vuus	2022	2023	2024
IRTAIN OMAISUUS								
Osakkeet ja osuudet	Menot	110			S	110	0	0
	Tulot				S			
	Netto	110			S			
Muut pitkävaikutteiset menot								
Osakkeet ja osuudet, varaus						110	0	0
Konsernirakenne						70		
Hyvinvointialue						40		
Koneet ja kalusto								
Kunnanhallitus	Menot	46			S	13	23	10
	Tulot				S			
	Netto	46			S			
Hyvinvointilautakunta	Menot	56			S	23	23	10
	Tulot				S			
	Netto	56			S			
Perusopetuksen ICT-laitteiston uusiminen						13	13	10
Varhaiskasvatuksen ergonomiakalusteet						10	10	0
Kuntaympäristölautakunta	Menot	2 990			S	1 415	1 075	400
	Tulot	24			S	24	0	0
	Netto	2 966			S	1 391	1 075	400
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						1 561	1 121	420
INVESTOINTIEN TULOT YHTEENSÄ						-24	0	0
INVESTOINNIT YHT. / NETTO						1 537	1 121	420

KIINTEÄ OMAISUUS
INVESTOINTIEN HANKELUETTELO 2022-2024

1 000 €

		Kustannus- arvio	Muu- tettu arvio	Sito- vuus	TA-2022	TS-2023	TS-2024
1. TOIMITILAT	Menot	790		s	310	260	220
	Tulot	0		s	0	0	0
	Netto	790		s	310	260	220
1.1. Kunnanhallitus		180			80	50	50
Elinkeinotoimen investoinnit		120			20	50	50
Parpeinpirtin vesikaton korjaustyöt		60			60	0	0
1.2. Siun Sote		40			20	10	10
Sote-toimitilojen kunnossapito ja muutostyöt		40			20	10	10
1.3. Sivistys ja hyvinvointi		440			170	135	135
Perusopetus- ja varhaiskasvatuskohteiden piha-alueiden kunnostukset		45			15	15	15
Liikuntahallin ylläpitokorjaukset		80			20	30	30
Yläkoulun kuntotutkimuksen tulosten mukaiset suunnittelu- ja korjaustoimenpiteet		85			25	30	30
Alakoulun/ lukion tutkimukset ja sisäilmakorjaukset		85			25	30	30
Koulujen yleisen turvallisuuden parantamisen toimenpiteet		30			10	10	10
Uimahallin ylläpitokorjaustoimepiteet		115			75	20	20
1.4. Tekninen		130			40	65	25
Möhkön Pytingin kunnossapitotyöt		30			10	10	10
Lotinakosken silta		30			15	15	0
Varaus tilakustannuskohteille (yli 10.000 €:n korjauskohteet)		45			15	15	15
Varikon varastorakennuksen katon korjaus		25			0	25	0

		Kustannus- arvio	Muu- tettu arvio	Sito- vuus	TA-2022	TS-2023	TS-2024
2. KUNTATEKNIikka	Menot	2 200		s	1 105	800	180
	Tulot	24		s	24	0	0
	Netto	2 176		s	1 081	800	180
2.1. Liikennealueet		920			615	80	110
Valaistukset; saneeraus ja lamppujen vaihto tie- ja latualueilla		90			20	20	50
Kaavateiden kunnostukset		150			50	50	50
Pajatie peruskorjaus		150			35	0	0
Väyläviitoitukset		30			10	10	10
Koidanvaaran silta		500		s	500	0	0
Koidanvaaran sillan tulot (seuturaha kokonaisprojektiin)		-24			-24	0	0
2.2. Puistot ja yleiset alueet		40			20	20	0
Karhupuisto		40			20	20	0
2.3. Vesihuoltolaitos		1 240			470	700	70
Verkostojen saneeraus ja vähäinen uudisrakentaminen		150			50	50	50
Jätevedenpuhdistamon ja lieteaseman toiminnan kehittäminen		60			20	20	20
Lietelimon hankinta		80			0	80	0
Vesitornin peruskorjaus		950			400	550	0

3. IRTAIMEN KÄYTTÖMAISUUDEN OSTOT	Menot	0		s	0	15	0
	Tulot	0		s	0	0	0
	Netto	0		s	0	15	0
3.1. Aineellinen käyttöomaisuus		0			0	15	0
Koneet ja kalusto		0			0	15	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (BRUTTO)		2 990			1 415	1 075	400
INVESTOINTITULOT		24			24	0	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (NETTO)		2 966			1 391	1 075	400

